

MESSIAEN, MURAIL

Quatuor pour la fin du temps – Stalag VIIIa

Het Collectief

Alpha Classics ALPHA 1048 • 60'

WAARDERING: 9

Toen het Quatuor pour la fin du temps van Olivier Messiaen op 15 januari 1941 voor 5000 krijgsgevangenen van het kamp Stalag VIIIa (Gołrlitz) in première ging, kon niemand vermoeden dat het stuk zou gaan behoren tot de canon van de 20e-eeuwse klassieke muziek. Ondanks de bittere kou, de ontstemde piano, de cello met maar drie snaren en een lekkende klarinet bleek de boodschap van de engel, die het einde der tijden en de komst van het paradijs aankondigt, sterker dan de ontberingen. Het Belgische kamermuziekensemble Het Collectief laat op deze cd zien hoezeer hoop en wanhoop, spiritualiteit en sensualiteit, doorgevoerd detaillisme en genadeloze fortissimo's uit dezelfde familie komen. In het derde deel, *Abîme des oiseaux*, streelt klarinettist Julien Hervé glanzend engelenhaar, laat hij vogeltjes twinkelen en geeft hij de lage registers een behaaglijke warmte. Cellist Martijn Vink speelt *Louange à l'éternité de Jésus* met veel vibrato – iets minder had nog meer nuance opgeleverd. De tweede *Louange* (slot) voor viool en piano is prachtig in balans, met een rijke sonoriteit en een schitterend pianissimo dat de tijdloosheid verklankt. Een vondst is het kwartet Stalag VIIIa van Messiaens leerling Tristan Murail (1947). Het stuk is spectraal georganiseerd – klankkleur maakt de dienst uit. Het resultaat is een ontwikkeling van ijsig aanvoelende akkoorden, een passende prelude voor Messiaens klassieker.

WYNOLD VERWEIJ

. Dat moet ook, want muziek zonder expressie zou alleen uit nietszeggende klankpatronen